

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötásbás petaszorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több izibeli hirdetések, alkuz szerint a legolcsóbb árért: Bélyegdíj: minden beiktatásért kölbő 20 kr. Nyilt-tér-en megjelenő közlemény 6t-asásbás sorra 15 kr. Név- vagy barmmententel beküldött kíriratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kíriratok sem adatkak vissza.

Előfizetési árak: „Debrecezen” névű Kötet: Egy évre 10 frt — kr. Fél évre 5 frt — kr. Előfizetési pénz s minden közlemény: Könyvtár, Vecsey-ház földszintjén s szerkesztőségbe barmmentve hálldandók. Előfizethetnek helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésben s a szerkesztőségben. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Előfizetési felhívás!

„DEBRECZEN”

hetenkint ötször: hétfőn kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton, megjelenő politikai, és közgazdasági lap 8-ik évfolyamára, mint a debreczen vidéki függetlenségi párt közlönyére.

Hangzatos szavakkal nem akarunk a közönség elé lépni, midőn lapunk pártolására és előfizetésére hívjuk fel.

Azt azonban határozottan ígérjük, hogy „Debrecezen”-t ezután is eddigi szelleme fogja át lengeni. Politikai jelszavunk ezután is a hazai önállósága és függetlensége leendő, a „bírhari pontok” alapján s ezen álláspontunkat legkevésbé sem adjuk fel.

De kiváló gondot fordítunk ezen kívül a társadalmi érdekek képviseltetésére is, s e tekintetben Debreczen város és vidék érdekeire különös súlyt fektetünk.

A hazai események jelzését ismét főteendőink közé számítjuk. A külföldi híreket naponta közöljük; nemkülönbön a közgazdasági, ipar, kereskedelmi, irodalmi és művészet, s általában a közművelődési érdekek lapunkban képviselve lesznek. Társczánk minél változatosabbá és tartalmasabbá tételéről eleve gondoskodva van.

Kérjük, hogy gyorsak és pontosak, a fontosabb eseményekről táviratok értesítik olvasóinkat, általában véve mindent elközlőnk, mit anyagi erőnk megenged, hogy lapunk minél élénkebbé és érdekesebbé tétessék. Miért is tisztelettel és bizalommal kérjük től lapunk barátait annak szemlémi és anyagi támogatására. Különösen pedig az előfizetésnek előleges beküldésére.

Az előfizetési díjak az eddigiek. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyed évre 2 frt. 50 kr. Egy óra 1 frt.

Végre kijelentjük, hogy a hirdetések a legutányosabb ár mellett és pontosan eszközöltetnek.

Előfizetnemi: helyben a „Debrecezen” kiadóhivatalában, piaczutza (Vecsey ház), Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden posta hivatalnál.

Gálócsy Gusztáv, Tiszai Dániel, a „Debr. függ. párt” felelős szerkesztő.

A „DEBRECZEN” tárczája.

A kártyás családja.

— Karácsoni történet. —

Írta: LACZHÁZI KÁLMÁN.

III. A karácsoni látogatók. (Vége.)

— Kérjük, papám, — mondá Irén is — beszélje el, hogy hol volt olyan sokáig társadalmi és a szegény mamáskától. Minden volt tölem és a szegény mamáskától. Minden este imádkoztam érte, hogy vezesse vissza hozzánk a jó isten. Oh keil-é zsebb karácsonyi ajándék, mint papám visszatérése, megajándékát úján mutatva, hol a jeggyűrű ralyogott — Károlyom szerelme.

— Elbeszéltek mindent, kedveseim — szóló Grösslein Vincze, kit Bartainé Nagy név alatt mutatott be. — De engedjétek meg, hogy csak ott kezdjem el, hol nőtől elváltam. Szegény asszony, a te elkorcsosult férjed börtöndé került. A jó isten tudta talán, hogy bár te külső látszat ellenem kiált, bensőleg még sem vagyok elromolva, mert foglgytársul egy

Debreczen, decz. 27.

Ha a naptárból előre nem tudtuk, s ha a haragok isteni tiszteletre hívó hangjai nem jelezték volna, alig tudtuk volna megkülönböztetni a karácson ünnep napjait a többi napok egyhangó bányadt lefolyásától, Komor, mogorva arccal lehetett találkozni, utcákon és közhelyeken, örömmel, vigalomnak vagy legalább kedélyes társaságok együtt mulatásának alig volt valami nyoma. Lemorzoltuk biz azt, mint a többi napok gond és aggodalmak között. És nem is ok nélkül. Mert a kormány vakmerő magatartásának hatásait, érezni kezdi már az ország legnagyobb része, s bár a kijózanuló tömegek egyre szaporodnak az ország minden részében melyek az országgyűléshez nyújtott kérvényük által igyekeznek gátat vetni, azon rombolásnak, melyet a kormány tagjai a nemzeti akarattal szemben, az országgyűlési többségre támaszkodva, a legelszántabban folytatni szándékoznak, mi még sem tulajdoníthatunk ezen lépéseknek kellő fontosságot, mert hiányzik, az egyetértés, szoros összetartás, tömeges hatás az országgyűlési testületre, a melynek még kisebb baj és veszedelm idején is mint a mostani, sokkal erőleyesebb, sokkal impozansabb alakban kellene mutatkoznia. Ime Debreczen város polgárai, bár jól tudjuk, hogy mennyire nincsenek megelégedve a dolgok jelen folyamával — sunyiznak, kalap alatt és szür alul morognak, de nyíltan fellépni, kérvényezni az országgyűlés előtt alig vállalkozik néhány száz becsületes, igaz szívű hazafi. Hát a debreczeni kereskedelmi kamara, hol van, hogy hasány szavát emelje azon kormány cselekmények ellenében, melyekről már a gyermek is tudja, hogy Bécsnek ugyan kedvezők, de hazai gazdaszatunk és iparunkra nézve váloságos megölő betűk? A kamara alszik mint télen a murmutér, így gondolkodván, hogy hallgatni arany.

Pedig hát bocssásátok csak szabadon, majd megfogjátok látni, hogy mit merészel tenni az a Szél, a ki minden oldalról megtámadott pénzügyi politikájának védelmében azt mondta „egyesek veszte nem vehető figyelembe, bizonyos rendszer keresztülvételénél, azaz veszesen az adózó, éljen a rendszer.”

Nagyon szükséges volna, ha pénzügyér ur, — minthogy szerintük szabotudós — egy kis körutat tenne e hazában, és nem hízogó s hazug mamelek hangok, hanem saját szemze, saját tapasztalata után győződne meg rendszerének romboló hatásáról, hadd halalláná saját nagyméltóságú füvelét a tönkre sistemazottak iszonyú átkait, a nyomor és inség nyögéseit, konyeit az árvának, melyek mindazon rendszer gyümölcsei, melyeket erővel éltetni kíván a miniszter ha bele ves is a nemzet.

Hányjátok fel a történet könyveit, és nézzetek utána, hogy vajon volt-e a világon a magyar nemzetéhez hasonló kormány? Nyolcz egész esztendőn keresztül, mind adósság csinálásba ragyogtatta elméjét, és az adók felmérésébe, de a nélkül ám, hogy gyávaságok hasonlíthatatlan nagyságában csak egy vo-

lany egyént rendelt, kit szintén csak könnyelműség vezetett börtöndé. Ez egy igen ügyes fényképész volt, ki nemhogy másokat megfirtont, de pusztá mulatságból lefényképezett egy tíz forintos bankjegyet.

A helyett, hogy mindjárt megsemmisítette volna, félredobta a használatlan papírok közé. Segédje, kit részegsége miatt üzött el, ezt jól tudta s földalta. Két évre itélték el. Fogsága épen akkor telt ki, mikor az enyém. Magánosságunkban a legbensőbb barátságot kötöttük egymással. Kért, hogy legyek társa s menjünk ki együtt Amerikába. Éu eleinte vonakodtam, mert nem hittem, hogy nélkülözni tudjak szerettét drága nőm. Elhatározott éni tudjak szerettét drága nőm. Elhatározott éni tudjak szerettét drága nőm.

— Kérjük, papám, — mondá Irén is — beszélje el, hogy hol volt olyan sokáig társadalmi és a szegény mamáskától. Minden volt tölem és a szegény mamáskától. Minden este imádkoztam érte, hogy vezesse vissza hozzánk a jó isten. Oh keil-é zsebb karácsonyi ajándék, mint papám visszatérése, megajándékát úján mutatva, hol a jeggyűrű ralyogott — Károlyom szerelme.

— Elbeszéltek mindent, kedveseim — szóló Grösslein Vincze, kit Bartainé Nagy név alatt mutatott be. — De engedjétek meg, hogy csak ott kezdjem el, hol nőtől elváltam. Szegény asszony, a te elkorcsosult férjed börtöndé került. A jó isten tudta talán, hogy bár te külső látszat ellenem kiált, bensőleg még sem vagyok elromolva, mert foglgytársul egy

alnyit is javítottak volna az adózók képességén. Ilyen eset nem történt több a világon, ez csak híres Magyarországon történéthetik a szabadelvű zászlók alatt.

Más államban, s más erkölcsű nép között, földnek poráig pirulna az a miniszter, a kinek mint nyílt igazságot ilyesmiket lehene a szeme közé vagdálni, — elfutna, és burgonyát kapálna inkább, mintsem továbbra is gyötrené népét nemzetét időtlen politikájával.

De a mi szabadelvű többségünk előtt minden ugy van jól a hogy van. Adják az egzek, hogy hamis próféták legyünk: de mi azt hiszük, hogy daczára a megyék s városok kérvényezésének, a kormány törvényjavaslatait megfogja szavaztatni, melynek következtén, a Tisza féle közigazgatás, az új Tisza vármegye stb. stb. összpontosítván egy kézbe a hatalmat, nem fog hiányozni egyéb egy erős maroknál, mely a kormányzás összpontosított szálait megmarkolja, és egy korbács, a mely az önkéntes rabszolgák hátain pattogjon megérdemelt jutalom és kitüntetésből.

Majd akkor tekint aztán keserűn a nagy konya kalap alól az én kedves szabadelvű polgártársam. Meg aztán akkor, midőn a vámmentes, mokány ide áll a nagytemplom mellé, és helybeli czivis polgár létre kisorsítja a piaczról, 2 forinttal mindig olesobban ádván mindent mint a szabadelvű adót fizető helybeli ember adhat. — Hejh! kedves uraim! de jó lett volna, ha azok a sok esdő, kérő figyelmeztető szózataink, halló filerekre értelmes lélekre találtak volna!

Dr. Szenf.

— Báro Kemény Zeigmund meghalt. A magyar közéletnek, irodalomnak, nagy halottja volt; folyó hó 22-én 59 éves korában Pusztakamaráson, Nagy-Enyed mellett, János testvére jószágán hunyt el a nagy férfi. Kemény Zs. jeles regényíró, kitűnő hírlapíró s államférfi volt, s mint ilyen, politikai életünk átalakulásában nagy szerepet játszott. Született 1816-ban Erdélyben; első nyilvános szerepese 1840-ben volt; 1842-ben visszavonult jószágaira s hosszabb ideig főképp irodalmi munkáidott. 1846-ban Pestre költözött, s itt folyólag vezérkéséppé vitt. 1846-tól 48 végéig egyik legmunkásabb dolgozó társa volt a „Pesti Hírlap”-nak. 1855-ben átvette a „Pesti Napló” szerkesztését, s 1860-ig kiűzött a hatalom ellen, midőn lapja a Dekárpárt orgánuma lett. 1865-ben a Lipótváros országgyűlési képviselője volt; 1870-ben erősen visszalépett egy a szerkesztéstől, mint általában a közdéletől s testileg, szellemileg megtörve elvonultan élt testvéreiről, hol beteg ágyon érte a halál. — Béke poraira!

Debreczen, decz. 27.

Figyelembe veendőnek tartom azt is, hogy míg Blaga Juonnak, verezngő természetéből ezen kettős gyilkosság könyven indokolható, addig nincs ó azon feltevésre, hogy Katona Gábor szükség nélkül azt elkövetette, sőt a Tamási lelkes megtámadása alkalmával magaviselete a gyilkosság elkövetésének lehetőségét is lelektanilag kiigazolja.

Sulyosító körülményül Katona Gábor ellen azt hozza fel közdádó ur, hogy önként ajánlotta fel magát Dobosnak társul.

Ezt azonban határozottan tagadásba veszi Katona, és épen ellenkezőleg azt állítja, hogy Dobos őt mindenféle biztosításokkal vette rá arra, hogy őt a salamonombi korcsmában kereste fel. És itt a K. állítása az igazságnak nagyobb valószínűségével bír, mint a Dobosé, mert azt Dobos is elismeri, hogy K-hoz bort hozatott és ezt itatta, valamint a salamonombi korcsmáros is bizonyítja azt, — hogy Dobos étette és itatta társait, mi valószínűvé teszi, hogy az ellenkező Katonát ily módon akarta magához láncolni. Elisik tehát ezen egyébként sem igazolt sulyosító körülmény épen egy felette enyhítő körülménynek enged tért.

Az előadottakkal s különösen Marjai salamonombi csaplórosnak azon vallomással, hogy vádlottak jan. 22-kén tehát a rablások napján este 8 itce bort, egy itce pálinkát megittak, épen az igazolatik, vádlott K. G. Doboshoz csatlakozása a salamonombi, Keresztele és a lévai rablások elkövetése alkalmával nagy mértékben részeg volt és így beszámíthatósága mindenesetre csökken.

(Folyt. köv.)

Debreczen, deczemb. 21.

Az Olaszkiállásig székvárosának „Rómának” azon szegény előnye van a „Ruma” választókerületé felett, hogy Rómában a pápa szent személye maga szomorította meg a felviágosodottság géniusát a „csalhatatlansági” dogma felállításá almal, — a Rumi kerület pedig csak egy számalonremítendő monstrum által okoz feltűnést az országgyűlésbe választott képviselője által.

Szegény kerület lehet az, ahol a 19-ik század korában a testvéri és felebaráti szeretet fogalmát még egy Olyt állanak, hogy a közbizalom annyira díszes megtisztelése nem juthatott osztályrészül másnak, mint ély férfinak, aki a zsidófalási rajongás hévmérlőjének azon fokáig bírta magát fölcsigálni, hogy a becsületes polgári és emberi jozan ész hiágadt bíralata szerint, lehetlen hogy deczidáltan ne mondassék ki az, miszerint a fanatismus vad pokoli ellenszenves gyulolteben egy két-lábu teremtése az istenségnek már többre nem vihette mint Istóczy Gy. ur! — és kétszerte szegény, a miért Istóczy Gy. ö böhbörtösségével szégyenlittette meg a művelt Európa előtt Magyarország törvényhozó testületét, a mennyiben ezen törvényhozó testületben még soha ember egy vallást, egy hitfelekezetet oly örütséggel határos dühvel, s a parlamenti élet minden illem és modor egész meledzésével, a legajásabb rágalakkal megtámadni mert, és az összes zsidóság ellen, — még csak egyesek kivételével sem — fene vad módjára írtó háborut javasolni és tanácsolni, mint azt Istóczy Gy. ur már a mult orsz. gyűlés alkalmával tevő, és most legközelebb f. hó 17-én tartott enuncziatiójával ismételte! Igaz, hogy voltak, vannak és lesznek az emberi természetnek ily kárhözátásra méltó fattyukínóvősei, a melyek a testvériség gyöngéd érületén és az emberek egymásiránti felebaráti szeretetre a megvetés piszkos szennvöltjét vetik, de — az ily minden érzelem nélkül nem embereknek nincsen helyük az országgházban, és ha a fatum még is oda dobjá őket, akkor az a ház morális köteleessége, hogy az under legkeserűbb megvetésével tőlök elorduljon, nem pedig hogy (amint az fájdalom! megtörtént) — még helyesléssel fogadtassék?! — és pedig azon párt némely tagjai által, a mely párt a függetlenség zászlója alatt küzd az emberiség egyenjogúságáért. A mely tisztelt pártnak egyik igen tisztelt tagja a vallás-szabadság mielőbbi valóstása iránt oly sokszor és oly szívós kitartással interpellálta

el, hogy rajtuk segíthess, ugyan mió érzelem támadhatott volna szivedben, ha megtudod, hogy sorsjegyeddel más nyert oly jelentékeny összeget, ha nem úgy ütött volna ki a dolog, mint a hogy szerencséd történt? — Kedves anyám — viszonza a boldog jegyes — minden sorsjegynél többet ér nekem Irénkém s nem jutott volna eszembe sobásem a felett töprenkédni, nem is tudtak volna meg sobásem, ha szerencsés véletlen így nem játszik közre. Nem lehet, e világon olyan sorsjegy, mely Irénkém mosolyává fölérne. — Szomoru advent után boldog, vidám karácson! — szóló Bartainé.

— De a sok beszéd után jó lenne valamit falatozni is — mondá Bartainé, látva, hogy a szakacné türelmetlenül nyitogatta az ajtót. A kártyás családja együtt volt. Mindenkinek szemében örömgugár ragyogott. Grösslein Vincze neje és leánya között állt, mellette közvetlen Bartay. Ilyen boldog karácsony! aligha ünnepelek akkor széles Budapeston. — Grösslein Vinczét megtámadta a nyomor. Egeszen más ember lett, Károlyival nyitott társulélet. Az öreg Izidor pedig, mérgében majd megpukkadt. Most is nőtlen. Neki nem volt olyan derült karácson ünnepe.

— Nemes szivü Károly! — szóló Grössleiné átölelte leendő vejét — hát sorsjegyed atad

huzás most lesz deczember 24-én. S átadta nekem, hogy nézém meg. Majdnem tudtam hová lenni ámulatomban, midőn a sorsjegy hátlapjára „Bartai Károly” nevet láttam fölírva. — Ugyan kérem — kérdezém — mi e sorsjegy ára? — Mi 290 forintért vettük át, tíz perczent nyereséggel átadjuk. Méltóztatik parancsolni? Mindjárt kivettém tárczám. Amerikai váltómat s dollárkrámát beváltván a sorsjegyet azon szándékkal vettem meg, hogy azt megmondoljam a dolgot. Hátha nem nyer? Akkor csakély értéke leendő. Bevárom, gondolám a huzás határidéjét s ha nyár a sorsjegy, többet ajánlhatok a jószívü örvénynek. És szemléltem nem is esalt meg. A sorsjeggyel tiszteztör forintot nyertünk a huzás tegnap volt az eredmények utána jártam. Rágtón elküldtém Grössleinhez Bartaisért, de ott megmondák, hogy O... divatüzletében könyvívő, oda siettem, itt pedig tudul adták, miszerint egy pár barátával e házban van. Siettem tehát, nehogy valamiképpen a jó alkalmat elszállszam. A sorsjegyet ime visszaadom, a napokban kezükhez vehetjük a pénzt s én boldog leszek, ha azt nászájandékul Károlynak és Irénnek ajándékozhatom.

— Nemes szivü Károly! — szóló Grössleiné átölelte leendő vejét — hát sorsjegyed atad

huzás most lesz deczember 24-én. S átadta nekem, hogy nézém meg. Majdnem tudtam hová lenni ámulatomban, midőn a sorsjegy hátlapjára „Bartai Károly” nevet láttam fölírva. — Ugyan kérem — kérdezém — mi e sorsjegy ára? — Mi 290 forintért vettük át, tíz perczent nyereséggel átadjuk. Méltóztatik parancsolni? Mindjárt kivettém tárczám. Amerikai váltómat s dollárkrámát beváltván a sorsjegyet azon szándékkal vettem meg, hogy azt megmondoljam a dolgot. Hátha nem nyer? Akkor csakély értéke leendő. Bevárom, gondolám a huzás határidéjét s ha nyár a sorsjegy, többet ajánlhatok a jószívü örvénynek. És szemléltem nem is esalt meg. A sorsjeggyel tiszteztör forintot nyertünk a huzás tegnap volt az eredmények utána jártam. Rágtón elküldtém Grössleinhez Bartaisért, de ott megmondák, hogy O... divatüzletében könyvívő, oda siettem, itt pedig tudul adták, miszerint egy pár barátával e házban van. Siettem tehát, nehogy valamiképpen a jó alkalmat elszállszam. A sorsjegyet ime visszaadom, a napokban kezükhez vehetjük a pénzt s én boldog leszek, ha azt nászájandékul Károlynak és Irénnek ajándékozhatom.

— Nemes szivü Károly! — szóló Grössleiné átölelte leendő vejét — hát sorsjegyed atad

huzás most lesz deczember 24-én. S átadta nekem, hogy nézém meg. Majdnem tudtam hová lenni ámulatomban, midőn a sorsjegy hátlapjára „Bartai Károly” nevet láttam fölírva. — Ugyan kérem — kérdezém — mi e sorsjegy ára? — Mi 290 forintért vettük át, tíz perczent nyereséggel átadjuk. Méltóztatik parancsolni? Mindjárt kivettém tárczám. Amerikai váltómat s dollárkrámát beváltván a sorsjegyet azon szándékkal vettem meg, hogy azt megmondoljam a dolgot. Hátha nem nyer? Akkor csakély értéke leendő. Bevárom, gondolám a huzás határidéjét s ha nyár a sorsjegy, többet ajánlhatok a jószívü örvénynek. És szemléltem nem is esalt meg. A sorsjeggyel tiszteztör forintot nyertünk a huzás tegnap volt az eredmények utána jártam. Rágtón elküldtém Grössleinhez Bartaisért, de ott megmondák, hogy O... divatüzletében könyvívő, oda siettem, itt pedig tudul adták, miszerint egy pár barátával e házban van. Siettem tehát, nehogy valamiképpen a jó alkalmat elszállszam. A sorsjegyet ime visszaadom, a napokban kezükhez vehetjük a pénzt s én boldog leszek, ha azt nászájandékul Károlynak és Irénnek ajándékozhatom.

